

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

ID 3195

Шифр, назва спеціальності та освітній рівень	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок (бакалавр)	Назва освітньої програми	Фінанси, банківська справа та страхування (2024)
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова викладання	Українська
Факультет	Факультет економіки та менеджменту (ФЕМ)	Кафедра	Каф. економіки та фінансів (ЕФ)

Викладач/викладачі

Маркович Ірина Богданівна, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки та фінансів, [профіль на порталі "Науковці ТНУ"](#)

Загальна інформація про дисципліну

Мета курсу	формування системи знань з організації та функціонування податкової системи, набуття вмінь і навичок орієнтуватись у законодавчо-нормативних документах для прийняття правильних фінансових рішень.
Формат курсу	Змішаний – передбачає проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння викладеного матеріалу і має супровід в електронному навчальному курсі системи A-Tutor, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.
Компетентності ОП	<p>Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей: інтегральної:</p> <p>здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування у професійній діяльності окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.</p> <p>загальних:</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>спеціальних (фахових):</p> <p>СК3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>СК5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.</p> <p>СК6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>
Програмні результати навчання з ОП	<p>ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів,</p>

	<p>банківської справи та страхування. ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.</p>
Обсяг курсу	<p>Очна (денна) форма здобуття освіти: Кількість кредитів ECTS – 4,5; лекції – 32 год.; практичні заняття – 32 год.; самостійна робота – 71 год.;</p> <p>Заочна форма здобуття освіти: Кількість кредитів ECTS – 135; лекції – 10 год.; практичні заняття – 10 год.; самостійна робота – 115 год.;</p>
Ознаки курсу	<p>Рік навчання – 4; семестр – 7; Обов’язкова (для здобувачів інших ОП може бути вибірковою) дисципліна; кількість модулів – 2;</p>
Форма контролю	<p>Поточний контроль: Поточне опитування; тестування; виконання презентацій; бесіди та обговорення проблемних питань; дискусії. Можливий ректорський контроль</p> <p>Підсумковий контроль: залік</p>
Компетентності та дисципліни, що є передумовою для вивчення	<p>Студенти повинні мати знання із макроекономіки, мікроекономіки, економіки підприємства, економічного аналізу</p>
Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення	<p>Студент повинен бути впевненим користувачем прикладних програм Microsoft Office</p>

СТРУКТУРА КУРСУ

Лекційний курс	Годин	
	<u>ОФЗО</u>	<u>ЗФЗО</u>
Тема 1. Основи засади податкового законодавства України		
1.1 Законодавчі та нормативні документи, що формують та регулюють податкову систему України	2	2
1.2 Принципи оподаткування в Україні		
1.3 Поняття податку та збору		
1.4 Характеристика функцій податків		
Тема 2. Загальні засади встановлення податків і зборів		
2.1 Правове регулювання обов'язкових податкових платежів		
2.2 Види податків та зборів	4	2
2.3 Загальнодержавні податки та збори		
2.4 Місцеві податки та збори		
Тема 3. Особливості роботи Державної податкової служби України та контролюючих органів		
3.1 Завдання та функції Державної податкової служби		
3.2 Функції та права контролюючих органів		
3.3 Обов'язки і відповідальність посадових осіб контролюючих органів	2	
3.4 Податковий контроль		
3.5 Види податкових перевірок		
Тема 4. Облік платників податків і зборів органами ДПС		
4.1 Сутність та значення обліку платників податків - юридичних осіб		
4.2 Державний реєстр фізичних осіб (ДРФО) - платників податків та інших обов'язкових платежів		
4.3 Реєстр фізичних осіб - платників податків, суб'єктів підприємницької діяльності: мета створення, зміст інформації, елементи інформаційного фонду Державного реєстру фізичних осіб, джерела формування інформаційного фонду, напрями використання	2	
Тема 5. Адміністрування податків та зборів		
5.1 Строки та порядок сплати		
5.2 Податковий обов'язок та його виконання		
5.3 Податкова декларація та порядок її подання	2	
5.4 Податкове повідомлення-рішення та податкова вимога		

Тема 6. Організація податкового обліку. Відповідальність платників податків		
6.1 Вимоги до підтвердження даних, визначених у податковій звітності		
6.2 Джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків	2	
6.3 Податкова застава та адміністративний арешт майна		
6.4 Особливості електронного документообігу в податковій системі		
<hr/>		
Тема 7. Податки на майно		
7.1 Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	2	2
7.2 Транспортний податок		
7.3 Плата за землю		
<hr/>		
Тема 8. Порядок адміністрування податку на додану вартість		
8.1 Платники податку на додану вартість. Об'єкт оподаткування.		
8.2 Порядок визначення бази оподаткування.		
8.3 Розміри ставок податку на додану вартість.	4	2
8.4 Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті до Державного бюджету України або відшкодуванню з Державного бюджету України (бюджетному відшкодуванню), та строки проведення розрахунків		
<hr/>		
Тема 9. Порядок адміністрування податку на прибуток підприємств		
9.1 Платники податку на прибуток, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставки податку.	2	2
9.2 Порядок обчислення податку на прибуток підприємств.		
<hr/>		
Тема 10. Єдиний соціальний внесок (ЄСВ) та податок з доходів фізичних осіб		
10.1 Об'єкт оподаткування, ставки ЄСВ		
10.2 Нарахування, утримання та сплата (перерахування) єдиного соціального внеску внеску до бюджету		2
10.3 Платники податку, об'єкт оподаткування податку на доходи фізичних осіб		
10.4 База та ставка оподаткування податком на доходи фізичних осіб		
10.5 Військовий збір. Особливості запровадження та адміністрування		
<hr/>		
Тема 11. Особливості загальної та спрощеної системи оподаткування		
11.1 Загальна система оподаткування		4
11.2 Спрощена система оподаткування		
<hr/>		
Тема 12. Порівняння податкової системи України із іншими державами та податкове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств (англійською мовою)		
12.1 Comparison of the Ukrainian tax system with the Italian tax system		4
12.2 Comparison of the Ukrainian tax system with the German tax system		

12.3 Comparison of the tax system of Ukraine with the tax system of the United States

12.4 Податкове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств

РАЗОМ: 32 10

Практичні заняття (теми)	Годин	
	<u>ОФЗО</u>	<u>ЗФЗО</u>
Тема 1. Основи засади податкового законодавства України.	4	2
Тема 2. Загальні засади встановлення податків і зборів	4	2
Тема 3. Особливості роботи Державної податкової служби України та контролюючих органів.	4	
Тема 4. Облік платників податків і зборів органами ДПС	4	
Тема 5. Адміністрування податків та зборів	4	
Тема 6. Організація податкового обліку. Відповідальність платників податків	4	
Тема 7. Податки на майно	4	2
Тема 8. Порядок адміністрування податку на додану вартість	4	2
Тема 9. Порядок адміністрування податку на прибуток підприємств Тема 10. Єдиний соціальний внесок (ЄСВ) та податок з доходів фізичних осіб	4	2
Тема 11. Особливості загальної та спрощеної системи оподаткування	4	
Тема 12. Порівняння податкової системи України із іншими державами та податкове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств (частково англійською мовою)	4	
	РАЗОМ:	32 10

ІНШІ ВИДИ РОБІТ

Теми, короткий зміст

1. Генеза податкової системи України: витоки, формування, реформування та модернізація на сучасному етапі
2. Парадигмальні засади розбудови ефективної податкової системи держави в умовах ринкової економіки
3. Сутність, структура та процедурні аспекти кодифікації податкового законодавства в Україні
4. Теоретичні та прикладні засади класифікації податків: вітчизняний та зарубіжний досвід
5. Парадигма реформування податку на доходи фізичних осіб в Україні
6. Податок на прибуток підприємств як інструмент державного регулювання економіки
7. Непряме оподаткування в Україні: теоретичні та прикладні аспекти податку на додану вартість та акцизного податку
8. Місцеве оподаткування як інструмент фінансової децентралізації та розвитку територіальних громад
9. Спрощена система оподаткування: світовий досвід та особливості запровадження в Україні
10. Податкове стимулювання розвитку малого і середнього бізнесу в умовах економічної нестабільності
11. Модернізація процесів адміністрування податків в умовах цифровізації економіки
12. Проблеми та напрями удосконалення процедур податкового контролю в контексті євроінтеграційних процесів
13. Напрями модернізації та гармонізації податкової звітності в Україні
14. Правові та економічні аспекти відповідальності за податкові правопорушення в Україні
15. Стратегічні вектори реформування податкової системи України в умовах інституційної трансформації економіки

Інформаційні джерела для вивчення курсу

Дистанційний курс «Податкова система» (ID 3195)

1. Конспект лекцій з навчальної дисципліни “Податкова система” для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування», галузі знань 07 "Управління та адміністрування", спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" / Укладач: І.Б. Маркович. Тернопіль: ТНТУ. 2025. 59 с.
2. Методичні рекомендації для проведення практичних занять з навчальної дисципліни “Податкова система” для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування», галузі знань 07 "Управління та адміністрування", спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" / Укладач.: І.Б. Маркович. Тернопіль: ТНТУ. 2025. 54 с.
3. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни “Податкова система” для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування», галузі знань 07 "Управління та адміністрування", спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" / Укладач.: І.Б. Маркович. Тернопіль: ТНТУ. 2025. 26 с.

Рекомендована література

Базова

1. Податковий кодекс України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
2. Митний кодекс України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
3. Бюджетний кодекс України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
4. Цивільний кодекс України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Допоміжна

1. Податкова система: Навчальний посібник, за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
2. Луцик А. І. Ткачик Ф. П. Адміністрування податків: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 282 с.

7. Інформаційні ресурси

Сторінка курсу в А-Tutor (ID: 2113). URL: <https://dl.tntu.edu.ua/index.php>

Адреси бібліотек:

1. Науково-технічна бібліотека ТНТУ: <http://library.tntu.edu.ua/>
2. Обласна універсальна наукова бібліотека: <http://www.library.te.ua>

Інтернет ресурси:

1. <http://portal.rada.gov.ua/> - офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.minfin.gov.ua/> - офіційний сайт Міністерства фінансів України.

3. <http://www.bank.gov.ua/>- офіційний сайт Національного Банку України.

4. <http://ukrstat.gov.ua> - офіційний сайт Державного комітету статистики України.

Політики курсу

Політика контролю	Використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; тестування; виконання індивідуальних завдань та презентацій; оцінювання результатів виконаних самостійних робіт; бесіди та обговорення проблемних питань; дискусії; індивідуальні консультації; екзамен. Можливий ректорський контроль.
Політика щодо консультування	Консультації при вивченні дисципліни проводяться згідно затвердженого на кафедрі ЕФ. Консультування передбачено як очно ,так і з використанням ресурсів електронного навчального курсу у середовищі електронного навчання університету.
Політика щодо перескладання	Студент має право на повторне складання модульного контролю з метою підвищення рейтингу протягом тижня після складання модульного контролю за графіком. Перескладання екзамену відбувається в терміни, визначені графіком освітнього процесу. Здобувач ВО має право на зарахування результатів навчання здобутих у неформальній чи інформальній освіті.
Політика щодо академічної доброчесності	При складанні усіх видів контролю у середовищі електронного навчання завжди активується система розпізнавання особи, що складає контроль. Усі практичні роботи у ЕНК перевіряються вбудованою системою Антиплагіат. При складанні усіх форм контролю забороняється списування, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За наявності поважних причин (наприклад, хвороба, особливі потреби, відрядження, сімейні обставини, участь у програмах академічної мобільності тощо) навчання може здійснюватися за індивідуальним графіком, погодженим з деканом факультету.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти за курс

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль	Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота			Одна третя від суми балів, набраних здобувачем впродовж семестру	100
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота			
20	20		20	15			
№ лекції	Види робіт	К-ть балів	№ лекції	Види робіт	К-ть балів		
Тема 1	Практичне заняття №1	5	Тема 9	Практичне заняття №5	4		
Тема 2			Тема 10	Практичне заняття №6	4		
Тема 3	Практичне заняття №2	5	Тема 11				
Тема 4			Тема 12	Практичне заняття №7	4		
Тема 5	Практичне заняття №3	5	Тема 13				
Тема 6			Тема 14	Практичне заняття №8	3		
Тема 7	Практичне заняття №4	5	Тема 15				
Тема 8			Тема 16				

Розподіл оцінок

Сума балів за навчальну діяльність	Шкала ECTS	Оцінка за національною шкалою, залік
90-100	A	Зараховано
82-89	B	Зараховано
75-81	C	Зараховано
67-74	D	Зараховано
60-66	E	Зараховано
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Затверджено рішенням кафедри ЕФ, протокол №1 від «29» серпня 2025 року.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми канд. екон. наук, доцент кафедри ЕФ

Андрій КРУПКА